

Na vijf jaar crisis en bezuinigingen domineren armoede en onzekerheid steeds meer het dagelijks leven in Spanje. Terwijl de traditionele politiek praat over herstel en 'samen verantwoordelijkheden nemen' groeit de woede onder gewone Spanjaarden.

De regerende rechtse Partido Popular (PP) zet haar keiharde bezuinigingsbeleid voort: op onderwijs, zorg, en sociale voorzieningen. Diepgaande ‘arbeidshervormingen’, zoals het verlagen van lonen en het schrappen van ontslagbescherming, moeten tussen 2012 en 2015 150 miljard euro opleveren. Ondertussen blijft de economie jaarlijks 2 procent krimpen. Door de bezuinigingen nemen de inkomsten af en krimpt de nóg economie verder.

De afkeer van de traditionele partijen neemt toe. De PP staat in recente opiniepeilingen op 24 tot 33,5 procent van de stemmen. Ook de voornaamste oppositiepartij, de sociaal-democratische PSOE, komt niet verder dan 28 procent. De PSOE, die eind jaren zeventig haar 'rode veren' afschudde, volgt al jarenlang een neoliberale koers die nauwelijks is te onderscheiden van de PP.

Dit heeft echter nog niet geleid tot de opkomst van massale parlementaire alternatieven zoals in Griekenland. De radicaal linkse coalitie Izquierda Unida staat in polls tussen de 10 en 15 procent, en de extreemrechtse UPyD op 8 tot 13 procent.

Daarnaast zijn er vele kleinere demonstraties, stakingen en bezettingen van universiteiten en bedrijven. In november 2012 bezetten zorgmedewerkers in Barcelona een aantal ziekenhuizen uit protest tegen bezuinigingen. De zorgmedewerkers vechten voor het recht op toegang tot kwalitatief goed openbaar gezondheidszorg. Bij Sant Pau zijn 84 bedden wegbezuinigd en moeten radiologie en

operatiekamers het met veel minder budget doen. Ook zijn de lonen verlaagd met vijf procent. Het merendeel van dit soort acties wordt helaas georganiseerd door verdeelde — en vaak geïsoleerde — linkse partijen en organisaties, single-issue coalities, actiegroepen en individuen.

Sociale explosie

De grootste klappen van de crisis zelf worden nog opgevangen door sociale hulp van vrienden, familie of liefdadigheidsinstellingen. Zonder deze hulp zou volgens 86 procent van de mensen hun situatie 'reeds onhoudbaar zou zijn geworden'. Als deze hulp uitgeput raakt, verwacht 73 procent van de Spanjaarden dat ze tot een 'sociale explosie' gedwongen worden.

Langzaam maar zeker wordt de situatie onhoudbaar. Het is van groot belang dat, voordat de 'sociale explosie' de samenleving overweldigt, de structuren van onderaf en werkelijk linkse organisaties versterkt worden, zodat dit een progressieve wending krijgt.

Dit artikel verscheen eerder op socialisme.nu

Op de [Antikapitalistische lenteschool 2013](#) organiseren we o.m. een meeting over Zuid-Europa in opstand: Portugal, Griekenland, Spaanse Staat, met activisten uit deze landen. Schrijf je nu in!